

Netten, rietmatten en Zeeuwse duinen tijdens donateursdag

Peter en Renée Lubbers met labrador Noa.

Peter Lubbers heeft de afgelopen jaren, samen met zijn dochter Renée, hard gewerkt aan de verbetering van de natuurdoeltypes op zijn fraaie landgoed Watergat bij Renesse, pal tegen de Noordzeeduinen. De donateursdag van SBNL Natuurfonds vindt dit jaar plaats op 28 september op dit Zeeuwse landgoed.

Lubbers is opgetogen. De dag ervoor meldde de Raad van State dat hij 33.000 euro SNL-subsidie terugkrijgt. Volgens de provincie Zeeland moest hij die inleveren, omdat de subsidie niet volgens de regels was verleend. Het geld was bestemd voor en inmiddels al uitgegeven aan het opknappen van de eendekooi op het landgoed.

Weids eigendom

Terwijl de landgoedeigenaar de kwestie uitlegt aan een beller, vertelt zijn dochter Renée in de woonkeuken over het landgoed. De keuken biedt een ruim uitzicht over het weidse eigendom. Landgoed Het Watergat omvat 48 hectare, tegen de duinen op de Kop van Schouwen.

Lubbers woont helemaal aan het eind van een doodlopend weggetje waar alleen fietsers en gemotoriseerd bestemmingsverkeer mogen komen.

Het landgoed is heel divers. Het omvat acht natuurdoeltypes, van Moeras tot Open duin, en natuurlijk de eendekooi. Het heeft de grootste diversiteit aan natuurdoeltypes van alle particuliere terreinen die bij het Zeeuwse natuurcollectief zijn aangesloten. 'Dat maakt het beheer heel bijzonder', zegt Lubbers even later.

Veel plichten, weinig rechten

Het terrein en de gebouwen zijn sinds de jaren '30 eigendom van de familie. Er stonden twee boerderijen op. In de

Netten en rietmatten moeten de eenden beschermen tegen predatoren. Dat lukt niet altijd.

jaren '70 werd het gebied, net als de rest van de Kop van Schouwen, bestemd tot Beschermd Natuurmonument. Later werd dat 'geruisloos' Natura2000. Lubbers schafte materiaal aan en vormde voor een groot deel eigenhandig de landbouwgrond om tot natuur. En het werd een landgoed. Het nadeel van de landgoedstatus is dat het nog meer beperkingen oplegt aan de eigenaar. 'Veel plichten, weinig rechten en een hoop gezeur', constateert de landgoedeigenaar. 'Het is grof gezegd een vorm van onteigening.'

Water uit de Ardennen

De natuur op het landgoed heeft hinder van droogte. 'Het grondwater staat nu een meter lager dan anders', vertelt Lubbers. Eén van de oorzaken is het extreem droge jaar 2018. Maar een andere belangrijke oorzaak is de onttrekking door het drinkwaterbedrijf. Lubbers wijst naar een gebouw van dat bedrijf op enkele kilometers afstand, waar het water wordt opgepompt. 'Zogenaamde deskundigen zeggen dat het te ver weg is voor droogteschade. Het waterbedrijf verschuilt zich achter de droogte van vorig jaar. Maar hier komt zelfs water naar boven dat oorspronkelijk uit de Ardennen komt.'

Vader en dochter geven graag een rondleiding over het terrein. Noa, de zwarte labrador, loopt voorop. De wandeling voert via stukken vochtig hellinghakhout, vochtig hoiland en kruiden- en faunarijk grasland terug naar het huis. Opvallend is een begroeide wal van zand en grond, die meer dan vijf meter hoog is. Het is de geplagde bovenlaag van percelen ernaast. De hoge

wal komt goed van pas als afscheiding van de grote camping erachter.

Dol op eieren

Een pad onderlangs de duinen voert naar de eendekooi. Die is in de afgelopen jaren flink opgeknapt. Het 'makhok',

In het voorjaar lagen er 28 eieren in de kasten. Een dag later waren ze opgevreten.

aan de andere kant van de plas, is met rietmatten omgeven. Onderweg vliegen af en toe vlinders op. 'Het is tot nu toe een bijzonder vroeg en goed vlinderjaar', stelt Lubbers vast.

Over het hele makhok hangen netten, die de dertig makke eenden beschermen tegen roofvogels. Ondanks de rietmatten en de netten slaan predatoren, zoals bunzings, soms hun slag. Vooral op eieren zijn ze dol. In het voorjaar lagen er op een dag 28 eieren in de kasten. Een dag later waren ze allemaal opgevreten. Sindsdien raapt Renée dagelijks de gelegde eieren en neemt ze mee naar de broedmachine, in de hoop dat er toch weer jonge eenden komen.

Het rondleiden van groepen in de eendekooi zorgt voor enige inkomsten. Het liefst zien vader en dochter dat de opbrengsten van het landgoed de kosten dekken. Daarom is er onder andere ook aanplant van fruit- en walnotenbomen. 'We zijn ook bezig geweest met een zendmast', vertelt Renée. 'Maar we zijn overtroefd door de gemeente.'

150 zeehonden

Aan het begin en het eind van de wandeling is een duinovergang, die tijdens de donateursdag ook onderdeel is van de routes. Daarachter ligt het eindeloze zeestrand. Op een afstandje van de vloedlijn ligt de Verklikkerplaat,

waar soms wel zo'n 150 zeehonden vertoeven. De Verklikkerplaat is zeer verraderlijk. In maart verdronk er een Belgische vrouw met haar hond. Zij werden verrast door de opkomende vloed. Haar twee kinderen en een Duitse vrouw konden ternauwernood worden gered. Tijdens de donateursdag is de plaat niet te betreden, alleen te zien. Tenminste, als het geen vloed is.

TEKST EN FOTO'S: PETER VAN HOUWELING
Facebook: @Eendekooi-Renesse

Donateurs van SBNL Natuurfonds kunnen zich tot 1 september aanmelden voor deze excursie. Dat kan via sbnl@sbnlnatuurfonds.nl of telefonisch: (0318) 57 83 57. De donateursdag begint om 12.00 uur met een lunch en eindigt rond 18.00 uur. De kosten bedragen 35 euro per persoon. Introducees zijn ook dit jaar weer van harte welkom. Het terrein is ongeschikt voor mindervaliden en er is geen alternatief programma. Honden alleen welkom aan de lijn.